

[Undervisningsministeren.]

havde gjort den iagttagelse, at den eneste, der så ud til at være tilfreds med lovforslaget, var ministeren selv. Jeg forstår godt den betragtning, og der er det rigtige i den, at min særlige opgave måtte være at finde den specielle løsning, som kunne forene alle disse modsigende elementer, og det er klart, at når det så lykkes at løse denne opgave, som på en vis måde nærmer sig cirkelns kvadratur, det var det heldigvis ikke, men det nærmede sig lidt dertil, da det tilsyneladende både i kommissionen og ved begrundelsen af forhandlingerne i folketinget så ud til, at modsætningerne var uoverstigelige —, er det på det, jeg bygger en vis tilfredshed.

Det er ikke en tilfredshed for min egen skyld alene — den ville naturligvis være menneskeligt forståelig, men ikke række vidt for den store virksomhed, jeg her repræsenterer —, men det er virkelig en tilfredshed på skolens vegne, som ikke var nået, hvis vi med det flertal, der var i kommissionen, havde gennemført loven i kommissionens affattelse med tre partier i folketinget imod os og med den mulighed for divergens, som der navnlig i Sønderjylland ville have været. Man må ikke være blind for, at sådan som kommissionens flertalsforslag var, rejste det en stærk uvilje i Sønderjylland, fordi det stred mod det, der nu havde været deres ordning hele tiden. Jeg tror, ærede medlemmer vil forstå, at et sådant resultat naturligvis nok kunne have tilfredsstillet dem, der havde været med i flertallet, selvom ikke alle indenfor flertallet ville have været så forfærdelig glade, men det ville, når vi skulle føre det ud i livet, have haft så mange vanskeligheder at kæmpe mod, at jeg ikke tror, at man skulle have regnet med, at det ville have givet ro i skolen. Det var der netop adskillige ordførere, der talte om. De lagde den mening for dagen, at ro var en væsentlig ting for skolen. Selv de medlemmer, der har det ligesom den sidste taler, det ærede medlem hr. H. C. Andersen, der lod antyde, at det ville være med stor overvindelse, han fik sig selv til at stemme for denne lov, bør tænke på, at det er måske den slags overvindelser i livet, man netop gør for at skabe den bedst mulige tilstand. Vi må erkende, at skolen stiller det krav til os alle, at vi helst på dette ømfindtlige område — jeg har brugt det udtryk før — i hvert fald politisk skulle kunne nå til en sådan mellemproportional, at der ud af de mange divergerende meninger dog i hvert fald kom et resultat, og det er det, jeg gerne

har villet udtrykke min glæde ved, at der er kommet.

Med hensyn til spørgsmålet om særundervisningen, som blev rejst både af det ærede medlem hr. H. P. Johansen og senere af adskillige andre ærede medlemmer, er der et par ting, det vil være mig magtpåliggende at sige i den forbindelse. For det første er det af den største vigtighed efter min mening, at denne særundervisning, når vi nu starter den, får sit område i landets samtlige amter, og det siger jeg af den grund, at vi i ministeriet har liggende en betænkning vedrørende særundervisning, almindelig kaldet den grønne betænkning, som indeholder en række vigtige forslag om, hvordan man skal gribe det problem an, som de vanskeligt stillede børn frembyder. Denne betænkning har undervisningsministeriet ikke været i stand til at udforme som lovforslag, fordi den kun bygger på oplysninger fra et eneste amt. Resten af landet er et fuldkommen mørkt område med hensyn til disse forhold, og det er klart, at skal vi skride til, hvad jeg finder meget vigtigt, at få en virkelig lovgivning om de vanskeligt stillede børns forhold, må vi i første linie — jeg bruger det udtryk, som jeg har brugt i folketinget — have kortlagt landet med hensyn til, hvordan de faktiske forhold er. Når jeg nu tænker på, at vi i øjeblikket over hele landet er ved at indrette en skolelægeordning, hvor vi i egentligste forstand får kortlagt hele landet vedrørende børnenes legemlige tilstand, hvad der naturligvis er af den største vigtighed, tror jeg, man vil forstå, at pædagogisk set er det ikke mindre vigtigt at få klarlagt de områder i skolen, som på det sjælelige felt rummer brist og vanskeligheder. Dertil er det særundervisningen skal tjene. Den bygger i sit grundprincip på hele det hjælpeskolearbejde, som af dygtige pædagoger har været gennemført, men kun gennemført stedvis og spredt, medens det, vi nu ønsker, er at få en sådan kærne i arbejdet, at vi derefter virkelig kan skride til at opdyrke dette felt, som jo er et egentligt undervisningsministerielt felt. Man må nemlig huske, at hvis det var et spørgsmål om åndssvage børn, eller det var et spørgsmål om børn med sådanne defekter, at de kom under den offentlige forsyning, ville det høre under socialministeriet; men det, vi her står overfor, er en opgave, som i egentligste forstand vedrører undervisningsministeriet, fordi disse børn i høj grad kan lære noget, når blot undervisningen gribes rigtigt an. Det er denne vejledning, som er så stærkt fornøden.

Derfor vil jeg gerne svare det ærede med-